

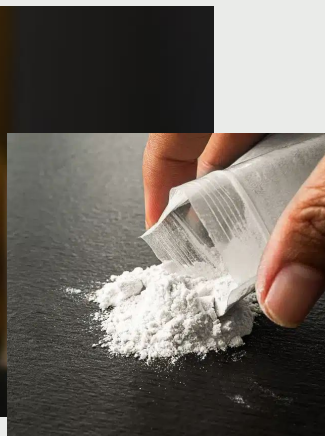

12e Netwerkdag Verslavingskoepel

Grenzen aan de grenzen van zorg

Hilde Feyen
Caroline Helsen
Anne Meeus
Regine Mondelaers

Grenzen verleggen van ambulante ontwenning

Inleiding

Alcohol en druggebruik in Vlaanderen

Alcohol 11% ¹; cannabis 3% ²; coke 1,6% ²; speed 1,5% ²; nieuwe synthetische drugs 0,6% ²

Wachtlijsten voor residentiële verslavingszorg ...

... Huisartsen betrekken in verslavingszorg

Arrondissement Turnhout

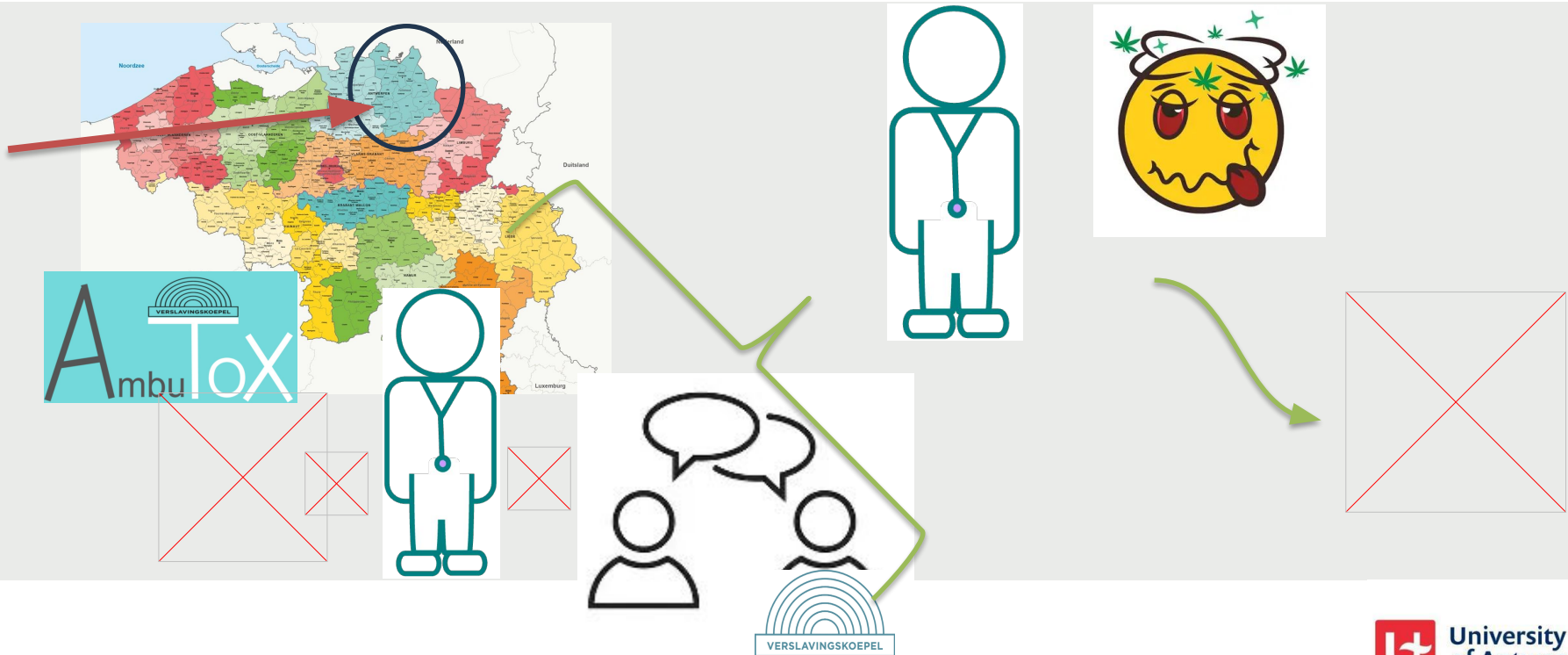
Individuele ambulante detoxificatie met ondersteuning van de huisarts na een individueel assessment door een verslavingsarts en een gesprek met een ervaringsdrager van Verslavingskoepel vzw: **AMBUTOX**

1. Bruffaerts R, Leys M, Portzky G, et al. De mythes bevraagd. Resultaten van de Public Mental Health Monitor 2023: Zorgnet-Icuro; 2024

2. VAD. Factsheets. Brussel: VAD; 2023

Ambutox

Exclusiecriteria: heroïne, GHB, IV-gebruik; gedragsverslaving; niet arrondissement Turnhout; ≤ 18

Resultaten Aanmelding website

Start Ambutox maart 2025

265 aanmeldingen t.e.m. 9 oktober 2026

173 huisartsen

n = 103		
Gender	60 % mannen	
Leeftijd (gemiddeld)	42 j	20 j – 67 j
DSM V criteria ⁴ Stoornis middelengebruik 11 vragen	2 % matige stoornis 98 % ernstige stoornis	Ernst van stoornis 1 tot 3 criteria = mild 4 tot 5 criteria = matig ≥ 6 = ernstig

4. American Psychiatric Association, ed. (2022). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Text Revision.

Resultaten Aanmelding website

n = 103		
DSM V criteria ⁴ Stoornis middelengebruik 11 vragen	2 % matige stoornis 98 % ernstige stoornis	Ernst van stoornis 1 tot 3 criteria = mild 4 tot 5 criteria = matig ≥ 6 = ernstig
Wegingsfactoren voor ambulante detox		
	1 tot 3: ambulante detox	
	4 tot 5: ambulant als ‘t kan, opname als ‘t moet	
	6 of hoger: relatieve redenen voor opname	
	6 of hoger: sterke redenen voor opname	
Maar de huisarts beslist.		

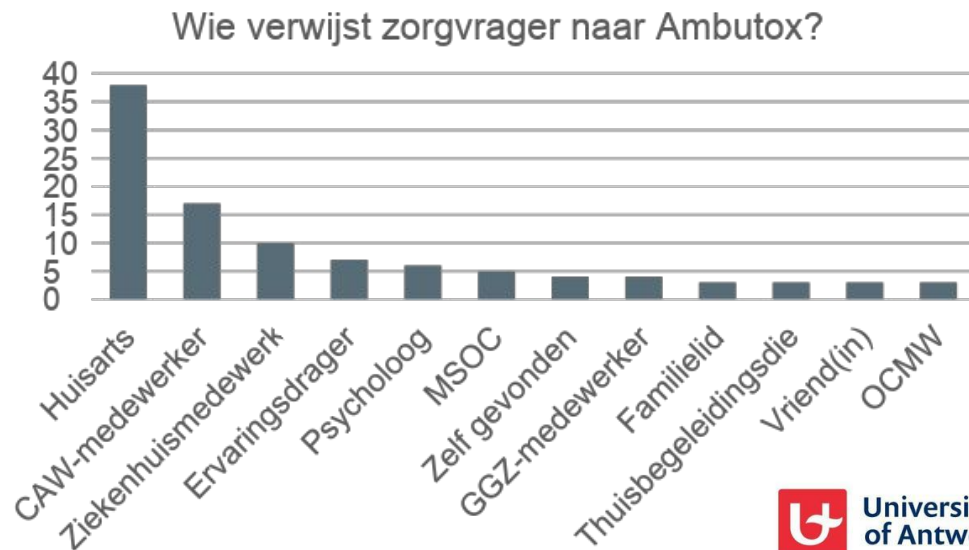
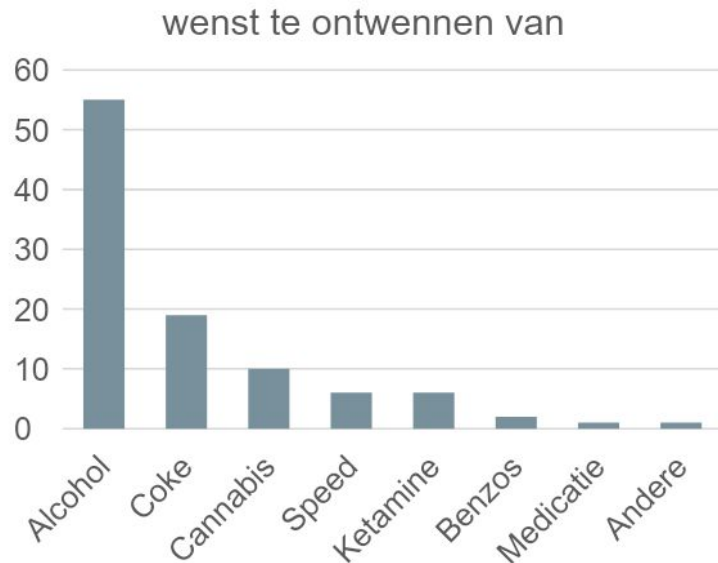
4. American Psychiatric Association, ed. (2022). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Text Revision.

Resultaten wegingsfactoren

DSM 2; mild	DSM 3; mild	DSM 4; matig	DSM 5; matig	DSM 6; ernstig	DSM 6; ernstig
Indicatoren voor ambulante detox	Ambulant als het kan, Residentieel als het moet			Relatieve indicatoren voor opname	Sterke indicatoren voor opname
Geen of met langdurig resultaat	Vorige begeleide detox			Moeizaam proces, snel herval	> 2 drop-out bij, ambulante behandeling
Inhalatie of ingestie	Wijze van gebruiken				Intraveneus gebruik
Single use	Multigebruik			(Stabiel) duo-gebruik	Polydruggebruik
Recent/kortdurend probleemgebruik	Hoeveelheid, frequentie en duur van gebruik			Langdurig, zwaar gebruik	Jarenlang zeer zwaar gebruik
Nog gebruiksvrije momenten	Controleverlies/rituelen			Continu gebruik gedurende de dag, werkverzuim	Het leven draait om POC
Geen/milde onthoudingssymptomen	Te verwachten ernst en aard van de onthoudingssymptomen			Delirium, hallucinaties	Recent delirium Acute psychose
(Agressie)				Zwangerschap, diabetes	Convulsies Vroeger of nu
Goede gezondheid, fit	Interfererende lichamelijke aandoeningen			Te verwachten opflakking	Epilepsie
Afwezige en ook onwaarschijnlijke ernstige psychiatrische comorbiditeiten	Ernstige psychiatrische comorbiditeiten			Zelfverwaarlozing, lage compliance	Primair psychiatrisch beeld Suïcidaal
Goede zelfzorg en therapietrouw	Zelfzorg			Alleenstaand, werkloos	Cachexie
Stabiele sociale inbedding				IFG Jonge kinderen in huis	Dakloos
Minstens 1 steunfiguur dichtbij	Sociale context				Enkel gebruikerscontacten
Ambulant	Wens van zorgvrager of context			Zelfstandig zonder follow up	Intramuraal
Open houding voor brede begeleiding	Reden van raadplegen			Extreme druk Ultimatum context	Justitioneel, gedwongen
				Verwijzing intensieve behandeling	Verwijzing intramurale behandeling

Resultaten Aanmelding website

Aanmelding website

Resultaten MATE

Intake MATE³

Depression Anxiety & Stress Scale (DASS)⁵

n = 103	Depressie	Angst	Stress
Gemiddelde score	18,70	14,08	20,70
Ernst van score	Matig	Ernstig	Matig
Dimensiescore Totaal MATE ³	≤ 60	≥ 60	
	60 %	40 %	

5. Lovibond, S. H., & Lovibond, P. F. (1995). Manual for the Depression Anxiety Stress Scales (2nd ed.) Sydney, Australia: Psychology Foundation of Australia. Beaufort et al; (2017). The Depression, Anxiety and Stress Scale (DASS-21) as a Screener for Depression in Substance Use Disorder Inpatients: A Pilot Study
3. Schippers GM, Broekman TG, Buchholz A, Koeter MWJ, Van Den Brink W. Measurements in the Addictions for Triage and Evaluation (MATE): an instrument based on the World Health Organization family of international classifications

● Resultaten MATE

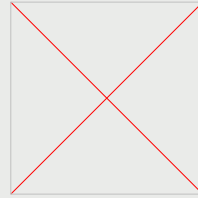
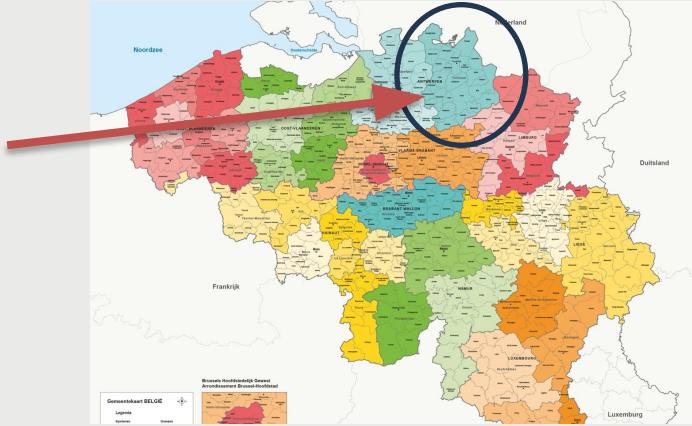
Craving ⁸

Drempelwaarde ≥ 12 :	52 %
Geen drempelwaarde:	48 %

n = 103	Nog andere aandoeningen	Gastric bypass
	72 %	21 %

8. de Wildt et al; 2025; Investigating the Structure of Craving Using Structural Equation Modeling in Analysis of the Obsessive-Compulsive Drinking Scale.
A Multinational study

Ambulante detox

Eerste opvolging

Resultaten Eerste opvolging

Uitval: n = 16

- 1 heroïne
- 1 suicide
- 6 op eigen verzoek
- 8 lost to follow up

n = 77	
Gender	56 % mannen
Leeftijd (gemiddeld)	43 j
Vaste huisartsenpraktijk	99 %
Consult i.v.m. verslaving voorbije maand	71 %
Niks gebruikt de voorbije maand	29 %
In herstel	54 %
Contact met ervaringsdrager	79 %
Zelfhulpgroep	Contactgroep Verslavingskoepel 34 % AA, NA of andere 15 %

Resultaten Eerste opvolging

n = 77	
Craving afgelopen week	Ja = 67 %
Craving besproken bij huisarts?	Ja = 18 %
WHO-5 Well-Being Index ⁶ (5 uitspraken)	Gemiddelde score = 46 Drempelwaarde voor screening op depressie: ≤ 50 49 % zit onder de drempelwaarde
Vrije tijd invullen, lukt dat?	Ja = 51 %
BARC-10 ⁷ Brief Assessment of Recovery Capital (10 uitspraken)	Gemiddelde score = 42 min. score = 10 max. score = 60

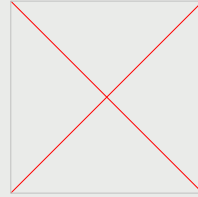
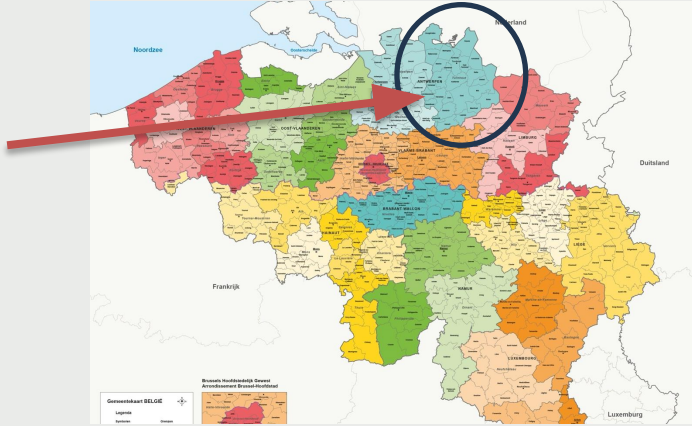
6. Topp et al; 2015; The WHO-5 Well-Being Index. A systematic review of the literature

7. Vilsaint et al; 2017; Development and validation of a Brief Assessment of Recovery Capital (BARC-10) for alcohol and drug use disorder

Resultaten Eerste opvolging

n = 77	Van wie krijg je hulp?
Huisarts	80 %
MSOC	25 %
CAW Team Verslaving	22 %
Andere	30 %
Geen hulp	10 %

Ambulante detox

Tweede opvolging

● Resultaten Tweede opvolging

Uitval: n = 7

- 1 op eigen verzoek
- 6 lost to follow up

n = 47	
Gender	62 % mannen
Leeftijd (gemiddeld)	44 j
Consult i.v.m. verslaving voorbije maand	70 %
Niks gebruikt de voorbije maand	44 %
In herstel	60 %
Zelfhulpgroep	Contactgroep Verslavingskoepel 32 % AA, NA of andere 17 %

Resultaten Tweede opvolging

n = 47	
Craving afgelopen week	Ja = 64 %
Craving besproken bij huisarts?	Ja = 15 %
WHO-5 Well-Being Index ⁶ 5 uitspraken	Gemiddelde score = 53 Drempelwaarde voor screening op depressie ≤ 50 38 % zit onder de drempelwaarde
Vrije tijd invullen	Ja = 64 %
BARC-10 ⁷ Brief Assessment of Recovery Capital 10 uitspraken	Gemiddelde score = 44 min. score = 10 max. score = 60

6. Topp et al; 2015; The WHO-5 Well-Being Index. A systematic review of the literature

7. Vilsaint et al; 2017; Development and validation of a Brief Assessment of Recovery Capital (BARC-10) for alcohol and drug use disorder

● Resultaten Tweede opvolging

n = 47	Van wie krijg je hulp?
Huisarts	72 %
MSOC	15 %
CAW Team Verslaving	21 %
Andere	40 %
Geen hulp	13 %

● Grens-reflecties

Geen grens

- Geen financiële grens
- Geen grens bij Contactgroep
 - Geen grens in tijd
 - Geen grens in aantal deelnames
 - Geen grens in aantal groepen

Botsende grens

- Ambulant zorgaanbod, wachtlijst
- Kennis van detox

Mogelijke grens

- Geen huisarts?
- Opvolging van detox en vervolg-verslavingszorg?
 - Verpleegkundige in huisartsenpraktijk
- Aanbod vervolgzorg?

Grenzen verleggen, grenzen overschrijden

- “Zware profielen”
- “Casemanagement”: korte contacten, telefonische contacten
- Samenwerking met huisartspraktijken verbeteren
- Grenzen overschreden wat betreft verwijzingen als huisarts en zorgvrager hulp nodig hadden.
 - ! Lopend proefproject: wie deze taak kan overnemen?

- **Grens-reflecties**

“Grenzeloos netwerk van hulp en zorg in de eerste lijn”

Vragen of bedenkingen?

Supplementaire slides

DSM-V

«Heeft u in de afgelopen 12 maanden ... Omcirkel Ja of Nee.

1. regelmatig een sterk verlangen gehad om het middel te gebruiken?
2. regelmatig het verlangen gehad om te stoppen met gebruik?
3. veel tijd besteed aan het gebruik, verkrijgen, of bijkomen van de effecten ervan?
4. gemerkt dat u veel meer van het middel nodig had om hetzelfde effect te bereiken?
5. zich ziek of onwel gevoeld als u probeerde te stoppen of minderen?
6. vaak meer of langer gebruikt dan u van plan was?
7. toch gebruikt, terwijl u wist dat het gezondheidsproblemen of emotionele of psychische problemen bij u veroorzaakte?
8. toch gebruikt terwijl u wist dat dat problemen gaf met uw familie, vrienden, op uw werk of op school?
9. door uw gebruik belangrijke activiteiten moeten opgeven of sterk verminderen - zoals sport, werk, of omgaan met vrienden of familie?
10. regelmatig uw werkzaamheden op school, op uw werk of thuis niet goed kunnen doen als gevolg van het gebruik?
11. meer dan eens gebruikt in situaties waarin dat gevaarlijk was (bijvoorbeeld bij autorijden, of het bedienen van een machine terwijl u onder invloed was)

10 domeinen van **BARC**

1. Gebruik en nuchterheid
2. Algemene psychologische gezondheid
3. Algemene fysieke gezondheid
4. Gemeenschapsleven
5. Coping en functioneren in het leven
6. Betekenisvolle activiteiten
7. Wonen en woonomgeving
8. Verantwoordelijkheidsgevoel over eigen gedrag
9. Gevoel van herstel
10. Sociale ondersteuning